EFTER TVÅ ÅR

Nordisk Museologi avslutar med detta nummer sin andra årgång. Det finns därmed anledning att fråga sig om de i första numret angivna avsikterna kunnat fullföljas. Den grundläggande – att tidskriften skulle bli ett gemensamt nordiskt forum – tycker vi oss inom ramen för de fyra nummer som utkommit ha förverkligat på ett godtagbart sätt. Av 35 publicerade uppsatser är 25 nordiska – om än med ojämn fördelning (12 danska, 6 svenska, 4 norska, 3 finska). De övriga borde spegla redaktionens ambition att introducera utländska museologiska texter, främst från de i Norden mindre beaktade tyska och franska språkområdena. Fem av dem är visserligen tyska, men bara en är fransk och fyra är engelska. Med tidskriftens hjälp har bidrag till åtminstone tre symposier kunnat ges större spridning. Sämre har det nu i början gått att erhålla originalbidrag. Men de åtta som hittills publicerats, kommer snart att följas av fler – många har kommit underfund om den möjlighet tidskriften erbjuder dem för att delta i den museologiska reflexionen. En «klassisk» text har fått plats i varje nummer, liksom litteraturnotiser i rimlig omfattning. Flera nye initiativ diskuteras nu i kretsen av redaktörer och redaktionsråd. ICOM's generalkonferens i Stavanger nästa år erbjuder exempelvis en särskild utmaning, och vi vill gärna ge de många utländska gäster som då kommer en orientering i det nordiska museilandskapet och dess historia. Men det förutsätter en stabilisering av tidskriftens ekonomi, vilket i sin tur innebär att en väsentlig ökning av antalet prenumeranter måste uppnås – och en förståelse för tidskriftens nordiska betydelse hos anslagsgivare.

En ny tidskrift erbjuder ofta tillfälle til oväntade möten, inspirerande och tankeväckande sammanträffanden både författare emellan och i läsares tankevärldar. Den uppmärksamme läsaren upptäcker exempelvis en intressant frändskap mellan inledningstexterna i föregående och föreliggande nummer. *Bjørnar Olsen* og *Asgeir Svestad* visade i förra numret hur museerna bidragit till konstruktionen av vår föreställning om förhistorien, *Ella Hoch* viser i det nya hur museerna anammade, fördjupade och formulerer utvecklingslärans innehåll. Därmed konkretiserar

2

och befäster museerna för besökarna en tankfigur som så småningom blir helt dominerande också i kulturhistoriska museer. Föremålskulturens förändringar underordnas en lineär förståelsesform där enkla osammansatta former följs av sammansatta och komplicerade i en fortskridande utveckling. En sådan konkretisering möter oss i de flesta standardpresentationer av materiell kultur i museer och har säkert bidragit till att popularisera och förstärka utvecklingsparadigmet i människors föreställning om kulturers lagbundna framåtskridande från lägre till högre, alltmer fulländade former. I båda uppsatserna markeras viktiga reservationer, som förhoppningsvis kan påverka ännu allmänt tillämpade utställningsspråk. I den tidliga museihistorien sökte samlaren hålla ihop omvärldens disparata element under ett gemensamt perspektiv. När de vetenskapliga diskurserna differentierades blev de holistiska ansatserna ovetenskapliga – konsekvensen för museisamlingarnas del belystes av *Mogens Bencard* i föregående nummer och nu av *Peter Wagner*.

Ett möte med inslag av konfrontation erbjöd *Erik Hofréns* och *John Aage Gjestrums* bidrag i föregående nummer. Hur utfaller mötet mellan Thomas Mathiesens och Duncan Camerons förhållningssätt? Vi hoppas kunna föra den diskussionen vidare!

I föreliggande nummer är två möten särskilt givande. Det ena mellan *Heiner Treinen*, den tyske museisociologen med sin tämligen pessimistiska syn på museiförmedlingens möjligheter, och *Inge Meldgaard*, som ger en mycket nyttig överblick av pågående teoretisk debatt om utställningen som pedagogiskt medium och som företräder en mer optimistisk och av tillförsikt fylld syn på museipedagogiken. Det andra mellan *Anders Björnsson* och *Janne Laursen* med deras kritiska synspunkter på museernas strävan att finna en meningsfull och inkomstbringande roll. *Ella Hochs* och *Peter Wagners* texter var liksom *Niels Peder Kristensens* och *Hemming Andersens* bidrag av danska Museumshøjskolens föreläsningsserie *Museumssamlinger og naturvidenskab* i mars 1994.

Det är slutligen en glädje att som numrets klassiker få återge en text av *Georges Henri Riviére* och den veterligen hittills fylligaste presentationen på nordiskt språk av honom, skriven av en av de insiktsfullaste förmedlarna mellan franskt och nordiskt i våra museer, *Marc Maure*.

Per-Uno Ågren